

MARSALL LÁSZLÓ

Anyám

*Ott látalak panaszkodni először
fenyő-tornyok mögött a paplak ablakában,
gyűszűnyi hangodat
elnyeli réztorkú harang, villámzománcos ég,
öblös ó-porcelán.
Mint eszelős kislány, törött lábú tücsök
hangtalan énekelted suttogó magadét,
míg nyugtalan denevér
csapongott, s nagyapám reverendája szárnya,
szigorú pap-léptek alkonyi kapualjban,
s a mennyezetről fehér
mész pörgött az éneklő ajakára.
Szádat elfutotta a panasz maró édessége,
mint a kert hűvös folyosóit az alkonyat:*

*„Uram, sötét helyekre ültetél engem,
mint a holtakat.”*

*Minden panaszodban egyetlen panasz,
próféta hangja a kútban,
torony gömbjébe zárt régi pénzek
vén-ezüst fejek,
ijedt kis tót cselédek,
megvert cigányok, zsidógyerekek
panaszkodása
ott a babonáktól teherbeesett
hegyek oldalán.*

A „rendszer váltás” óta kérdés: hol vannak az „íróasztal-fiók”-művek. Az itt olvasható régi versekkel Marsall László az első, Vízjelek c. kötete (1970) összeállításakor nem gondolt, pontosabban nem gondolhatott. Most – gyűjteményes kötetére készülve – „ásta elő” két kofferből ezeket a régi opuszokat. (A szerk.)

*És hiába röpült a fejedre
menyasszonyi fátyol
a csipős rózsefüstök magosából,
hol orgona sípolt, egérkearcú barátnő szipogott,
mikor embrió-kezem belülről simogatott,
hiába mosolyogtál,
mint porsipkás hősi szobrok
rekkenő akácok alatt,
szádat elfutotta a panasz édessége:*

*„Uram, sötét helyekre ültetél engem,
mint a holtakat.”*

Küszöb

*Halántékom a dob.
A redőny árnyéka
fekete létra.
Lehunyt szememben imbolyog.
Öröktől ismerős
fehér toll-fal forog:
eszélősök fája.
Émelyítő a csönd.
Mint hópehely-kéz adta pofon.
Valaki elengedi az ágat.
Hideg vas koppan a homlokomon.
Nekivágódtunk Európa kapujának.*

Gyerek-szem a kapun

*Álmomban dézsát mostam
túlérett szőlőfürtök alatt,
s mint részegen szétvert szekrény,
szilánkká pattant a Nap.
Mintha forgácsait*

*inséges időkben kéne összeszednem,
vacogva indulok elöntött hídon át...
Bujj-bujj zöldág...
Gyerek-szem a kapu,
belépek a legtágasabb kertbe,
derekamon arany szaturnusz-karikák.*

A Gyilkosok Gyilkosa Ünnepeére

*Zabálj a májából, s köpd le az ágyékát,
hasítsd le a karját, fogott is, meg ártott:
a Gyilkosok Gyilkosa Ünnepeére jöttem,
megkezdődhetnek az emberáldozások.*

*Gyerünk, ti újmódi babonák hívei,
márvány cirádák közt fekete jogászok,
vallomást meg pezsgőt zöldposztós asztalra,
íme függönyt húzok, s az ajtót kitéárom.*

*Foszló térképekkel tapétázott világ,
kő-nekropolisok, verőlegény-fejek,
Marat-val megfordul a szutykos fűrdőkád,
csatabajó lesz tank, füstölög siste reg.*

*Ferencjóska-szakál havazik az égből
a földön forgácsá korbácsolt ülepre,
Kékduna-keringő, katona-dáridó
hömpölyög Nyugatra, hullámszik Keletre.*

*Most, vidulni Urak, gyerünk, pofozkodni!
A kurvaéletbe! Szigorúbb világot!
A Gyilkosok Gyilkosa Ünnepeére jöttem,
megkezdődhetnek az emberáldozások!*

*Népet nép után és vezért vezér után!
Hova lettek a díszes temetések?
Máját is, meg velőt pecsétetes okmányból,
emberbőr sípkában kérem az ebédet!*

Csalogató

*Esztike
jöjjön egy Presztibe
hol kettesben jó*

*Esztóka
jöjjön egy Presztóba
hol táncolni meggyzín ló*

*Esztóka
a mellét megfogja
kék csirkefogó*

*Esztike
jöjjön egy Presztibe
lesz bombariadó*

Dac-nóta

*Elmegyek én cséplő-ellenőrnek
a parasztok életemre törnek
vernek kékre-sárgára
leszerelő öregbakák számára
Megyek haza véglegesen szabadságra*

*Az elejem föl van virágozva
a csokrétát tíz úttöró hozza
Az én atyám szívében
térdepelek féltérden
akárcsak egy fütyös barack tövében.*

Lebegő holttest

*Varjak ülte fűzfa ágairól lógó
te, iszapos Holttest, ár veri a lábad,
habos gaz-pólyádban egy haldokló tücsök
hallja csak dőrejét csónak motorjának.*

*Folyóparti kertek rohadt gyümölcsei,
átázott Végzések fityegnek az ágon,
eső-mosta pecsét szétfolyik-elcsöpög:
kőkényes könnyek egy halottsi ratáson.*

*Lebegő Holttested Európa árkában
borzas bagoly-hajjal ráng villámzenére,
már csillag-távolból hallik a csónakok
gyilkos fiúinak halk füttyörészése.*

*Vállcsontod királyi almája kifordult,
mint felpuffadt ökör tüdeje dudája
sívít, holtág vize, csöndjébe alászállsz,
arcodba néz a hold Dzsingiszkán-pofája.*

1953–1961